

▶ **Wegwijs in justitie**

In de hoofdrol bij justitie

De instellingen

Meer informatie

Justitie in de praktijk

Ministerie van Justitie

U bent veroordeeld

▶ U BENT STRAFRECHTELIJK VEROORDEELD

De rechter heeft zich over uw zaak uitgesproken en heeft u veroordeeld. Wat moet u doen ?

Hierin vindt u een antwoord op een aantal vragen. Voor meer inlichtingen kan u terecht bij een advocaat.

▶ INHOUD VAN HET VONNIS* OF HET ARREST*

U kan een kopie van de beslissing van de veroordeling bekomen op de griffie van de rechtbank die de uitspraak heeft gedaan.

De straffen en maatregelen die het meest voorkomen zijn :

a) de opschorting van de uitspraak van de veroordeling

Dit betekent dat de rechtbank meent dat het misdrijf waarvan u beschuldigd werd, bewezen is, en dat u dus schuldig bent, maar dat in het belang van uw sociale wederaanpassing, uw schuld vertrouwelijk blijft.

Dit betekent bijgevolg dat, in de gevallen waar de wet het toelaat, de rechtbank beslist heeft geen geldboete of gevangenisstraf op te leggen.

Opschorting is enkel mogelijk indien u als verdachte in het verleden nog geen veroordeling tot een criminele straf of een correctionele hoofdgevangenisstraf van meer dan 6 maanden heeft opgelopen.

Tevens mag het feit waarvoor u nu voor de rechtbank verschijnt, niet van die aard zijn dat het moet bestraft worden met een hoofdstraf van meer dan 5 jaar correctionele gevangenisstraf of een zwaardere straf.

Deze gunstmaatregel is herroepbaar, kan dus ingetrokken worden.

Deze herroeping is mogelijk indien u tijdens de proeftermijn die werd bepaald door de rechter (minimum 1 jaar en maximum 5 jaar) een nieuwe veroordeling tot een criminele straf of een correctionele hoofdgevangenisstraf van ten minste 1 maand oploopt.

Door opschorting toe te staan stelt de rechtbank vertrouwen in uw gedrag.

Indien u zich aan de opgelegde maatregel houdt, zullen er geen sancties volgen.

De uitspraak van opschorting wordt niet vermeld in het strafregister, noch in de andere documenten die door de administratieve overheden worden afgeleverd.

b) het uitstel van de tenuitvoerlegging van de straffen

Dit betekent dat de rechtbank, na u schuldig te hebben verklaard, beslist heeft dat de uitgesproken straf – geldboete of gevangenisstraf – niet uitgevoerd moet worden.

De rechter zal u een proeftermijn opleggen van minimum 1 jaar en maximum 5 jaar (behalve voor wat betreft de geldboeten en de gevangenisstraffen van minder dan 6 maanden; in dit geval is het maximum 3 jaar). Als alles naar wens verloopt, moet u uw straf niet ondergaan.

Indien u daarentegen een nieuw misdrijf hebt gepleegd waardoor u bent veroordeeld tot een criminele straf of een hoofdgevangenisstraf van meer dan 6 maand zonder uitstel, zal het uitstel onmiddellijk worden herroepen.

Indien u in de proeftermijn een misdrijf hebt gepleegd dat een veroordeling heeft opgeleverd van minstens 1 maand tot maximum 6 maanden, kan het uitstel worden herroepen.

Om in aanmerking te komen voor uitstel mag u in het verleden geen veroordeling tot een criminele straf of een hoofdgevangenisstraf van meer dan 12 maanden opgelopen hebben. Bovendien mag de gevangenisstraf waarvoor u nu veroordeeld bent niet meer dan 5 jaar bedragen.

De rechtbank verleent u probatie

Kort samengevat betekent dit dat de feiten waarvan u verdacht werd als bewezen worden beschouwd en dat de rechtbank beslist heeft :

- > ofwel de uitspraak van de veroordeling waarbij u schuldig werd verklaard op te schorten op voorwaarde dat u gedurende een bepaalde termijn een aantal bijzonder opgelegde voorwaarden naleeft (dit noemt men een probatieopschorting);
- > ofwel u een straf op te leggen maar de uitvoering ervan uit te stellen afhankelijk van de naleving van een aantal bijzondere voorwaarden gedurende een welbepaalde proeftermijn (dit noemt men probatieuitstel).

Voorwaarden die de rechter u kan opleggen zijn o.a. de verplichting u te laten verzorgen door een geneesheer, regelmatig te werken, niet langer met bepaalde personen om te gaan, dienstverlening te presteren, opleiding te volgen.

De proeftermijn bedraagt ten minste 1 en ten hoogste 5 jaar, en is in het geval van probatieuitstel maximum 3 jaar voor de geldboetes en de gevangenisstraffen van minder dan 6 maanden.

Wanneer u niet aan de voorwaarden voldoet, loopt u het risico veroordeeld te worden of uw straf te moeten ondergaan.

c) De geldboete

De boete is een geldsom die aan de Staat moet worden betaald. Deze moet met 200 (opdecimes) worden vermenigvuldigd.

Voorbeeld : Wanneer de rechtbank een boete van 100 frank oplegt, zal u $100 \times 200 = 20.000$ frank moeten betalen (of 500 euros).

U zal een stortingsbulletin toegestuurd krijgen waarop vermeld is wat de uiterste datum is waarop de ontvanger van de boeten uw betaling moet ontvangen hebben.

Betalingstermijn

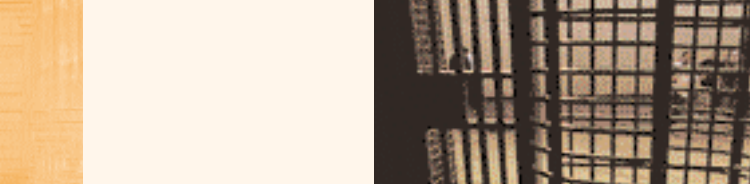
Wanneer u de boete niet onmiddellijk kan betalen, kan u de ontvanger van de geldboeten vragen uitstel van betaling te verlenen of toestemming te geven om gedeeltelijke afbetalingen te doen.

Vraag dit zo vlug mogelijk aan en vermeld de reden van dit verzoek.

Indien u weigert de boete te betalen hoewel u dat wel kan, kan er een afhouding of een invordering op uw inkomen of op uw goederen gebeuren, door middel van beslag.

Vervangende gevangenisstraf

De uitspraak waarbij u tot een boete veroordeeld wordt, bepaalt ook dat u verplicht wordt een vervangende gevangenisstraf te ondergaan indien u de geldboete niet betaalt.

d) De gevangenisstraf

De rechtbank heeft beslist een vrijheidsberovende straf op te leggen.

Wanneer u nog niet opgesloten bent, zal u verzocht worden u in een gevangenis aan te melden.

1° Uitstel van uitvoering

Wanneer er bijzonder ernstige redenen zijn, kan u aan het openbaar ministerie* (de procureur des Konings) schriftelijk vragen om het uitzitten van uw straf naar een latere datum te verschuiven.

Voeg bij uw brief de nodige bewijzen (geneeskundige verklaringen, getuigschriften van uw werkgever, enz.).

Indien uw aanvraag wordt verworpen zal u verzocht worden om u in de gevangenis aan te melden. Als u die aanmaning niet opvolgt, zullen de politiediensten u aanhouden en er u naartoe brengen.

2° Beperkte hechtenis en weekendarrest

Deze bijzondere modaliteiten geven aan de veroordeelde de gelegenheid verder voor het onderhoud van zijn gezin in te staan.

Er bestaan 2 stelsels :

- > het eerste laat de veroordeelde toe overdag te werken en de nacht in de gevangenis door te brengen. Dit is de beperkte hechtenis.

Dit systeem kan niet toegepast worden op gevangenisstraffen van meer dan 6 maanden.

Eén nacht staat gelijk met één dag gevangenisstraf.

- > het tweede systeem bestaat erin het weekend – dit is van vrijdag- of zaterdagavond tot maandagmorgen – in de gevangenis door te brengen.

Dit noemt men weekendarrest. Een weekend telt voor 2 of 3 dagen.

Alleen gevangenisstraffen van ten hoogste 1 maand komen voor dit systeem in aanmerking.

Die gunst moet in beide gevallen zo vlug mogelijk na de veroordeling schriftelijk aan het openbaar ministerie (procureur des Konings of arbeidsauditeur) worden aangevraagd.

e) Het rijverbod

1° Het inleveren van het rijbewijs

Wanneer u, als straf, rijverbod wordt opgelegd, gaat dit in op de 5de dag nadat u op de hoogte wordt gebracht door de procureur des Konings.

U dient zich, ten laatste de 4de werkdag dag na die kennisgeving, aan te bieden op de griffie van de rechtbank die het rijverbod heeft uitgesproken, met uw rijbewijs en uw identiteitskaart.

Het rijverbod dat wegens lichamelijke ongeschiktheid werd opgelegd, gaat onmiddellijk in bij de uitspraak of bij de betekening wanneer de uitspraak bij verstek gebeurde.

In dit geval moet u uw rijbewijs binnen de 4 werkdagen dagen die volgen op de uitspraak, binnenleveren op de griffie van de rechtbank die het rijverbod heeft opgelegd.

Wanneer dit bij verstek gebeurde, levert u het binnen 4 dagen na de betekening van het vonnis. Dit gebeurt zonder voorafgaande aanmaning van de procureur des Konings.

2° Teruggave van het rijbewijs

Bij het verstrijken van de rijverbodstraf zal uw rijbewijs terugbezorgd worden door de griffie waar u het hebt afgegeven.

Het is ook mogelijk dat de rechtbank oordeelde dat uw rijbewijs slechts teruggegeven wordt na het slagen in theoretische en/of praktische proeven en/of het ondergaan van medische en/of psychologische onderzoeken.

Het Ministerie van Verkeerswezen en Infrastructuur zal u voor die examens oproepen.

Wanneer rijverbod werd opgelegd wegens lichamelijke ongeschiktheid kan u, wanneer de ongeschiktheid is afgelopen, na twee jaar vragen dat dit verbod wordt opgeheven. Dit doet u via een verzoekschrift aan het openbaar ministerie voor het gerecht waar het verval werd uitgesproken.

f) Andere maatregelen

In sommige gevallen kan de rechtbank ook nog andere maatregelen bevelen zoals de internering,

de verbeurdverklaring van sommige voorwerpen, het verval van bepaalde rechten.

▶ RECHTSMIDDELEN

a) Hoger beroep

Wanneer u niet akkoord gaat met de uitspraak kan u, net als het openbaar ministerie en de burgerlijke partij*, hoger beroep instellen.

U moet dit beroep aantekenen binnen 15 dagen na de uitspraak van het vonnis. Indien de uitspraak bij verstek werd gedaan, binnen de 15 dagen na de betekening ervan. Wanneer de 15de dag valt op een zaterdag, een zondag of een wettelijke feestdag wordt die termijn tot de volgende werkdag verlengd.

Het hoger beroep kan ingesteld worden tegen het vonnis in zijn geheel, of enkel tegen de veroordeling tot een straf of tegen de veroordeling tot het betalen van schadevergoeding aan het slachtoffer.

Beroep wordt aangetekend op de griffie van de rechtbank die u gevonnist heeft.

Wanneer u opgesloten bent, kan dit gebeuren op de griffie van de gevangenis waar u verblijft.

Hoger beroep heeft dan tot gevolg dat de zaak door een hogere rechtsinstantie wordt onderzocht en behandeld. De procedure in hoger beroep loopt gelijk met die in eerste aanleg. De zittingsplaats en –datum zullen u worden meegedeeld.

Hoger beroep tegen:

- > een vonnis van de politierechtbank wordt voor de correctionele rechtbank gebracht;
- > een vonnis van de correctionele rechtbank wordt voor het Hof van Beroep gebracht.

b) Verzet

Wanneer u bij verstek bent veroordeeld, wordt het vonnis u door het openbaar ministerie via een gerechtsdeurwaarder bekend gemaakt.

Als u niet akkoord gaat met het vonnis, kan u :

- > ofwel hoger beroep instellen;
- > ofwel verzet aantekenen.

Indien u beslist om hoger beroep in te stellen kan u geen verzet meer aantekenen.

Om verzet aan te tekenen kan u beroep doen op een gerechtsdeurwaarder of, onderaan op de akte waarmee het vonnis u werd betekend, verklaren dat u verzet wil aantekenen. Dit laatste geldt enkel maar voor de vonnissen van de politierechtbanken.

Indien u in de gevangenis verblijft, moet u zich wenden tot de directeur van de gevangenis. Lees het vonnis aandachtig en ga na of u ook veroordeeld werd tot betaling van een schadevergoeding aan het slachtoffer. In dit geval kan u, wanneer u hiermee niet akkoord gaat – ook hiertegen verzet aantekenen.

Dan bent u verplicht zich tot een gerechtsdeurwaarder te wenden ook indien u in de gevangenis verblijft.

Om verzet aan te tekenen beschikt u over een termijn van 15 dagen te rekenen van het ogenblik dat het vonnis u betekend werd of vanaf wanneer u kennis had van de betekening van het vonnis indien deze niet mondeling werd gedaan.

Nochtans kan u verzet aantekenen van zodra u uw veroordeling vernomen hebt, zonder de betekening af te wachten.

Bij verzet wordt uw zaak opnieuw door dezelfde rechtbank behandeld. Wanneer u zich ook bij de nieuwe beslissing niet kan neerleggen, kan u nog steeds hoger beroep instellen.

Als u niet komt opdagen en een tweede maal bij verstek wordt veroordeeld, kan u niet opnieuw verzet aantekenen. Dan is enkel hoger beroep nog mogelijk.

▶ **GENADE**

De Koning heeft het recht de uitvoering van de straf of een gedeelte ervan kwijt te schelden. Hij kan de straf ook verminderen of omzetten of een proeftijd toestaan.

Het verzoek tot genade moet zo spoedig mogelijk per brief gericht worden aan “Zijne Majesteit de Koning” met vermelding van de redenen die u denkt te kunnen inroepen.

U stuurt ook best een kopie van dit verzoek naar de procureur des Konings.

Op voorstel van de bevoegde minister die vooraf het advies van de bevoegde overheden inwint, neemt de Koning hierover een beslissing.

Het is belangrijk uw genadeverzoek onmiddellijk in te dienen. Het is immers mogelijk dat sommige straffen niet uitgevoerd zullen worden vooraleer over het genadeverzoek werd beslist. De voorwaarde is dat dit binnen een bepaalde termijn werd ingediend.

▶ HET VERBLIJF IN DE GEVANGENIS

Wanneer u als veroordeelde de gevangenis binnengaat is het nuttig te weten :

- > dat u bezoek mag ontvangen van uw bloed- en aanverwanten in de rechte lijn, uw echtgeno(o)t(e), broers en zusters, ooms en tantes, en uw voogd. U moet wel kunnen bewijzen dat zij familie zijn. Bezoek van andere personen (verloofde, partner, werkgever...) kan worden toegestaan, maar moet eerst schriftelijk aan de directeur van de gevangenis gevraagd worden. Er mogen maximum 3 personen tegelijkertijd op bezoek komen;
- > dat alle gedetineerden, behalve de administratief opgesloten vreemdelingen, de kledij van de gevangenis dragen;

- > dat de uitgaande briefwisseling onder gesloten omslag afgegeven mag worden (hier zijn uitzonderingen op);
- > dat de gedetineerden niet voor eigen rekening mogen werken (het werk moet opgelegd worden). Ze krijgen wel een vergoeding voor de door hen gepresteerde arbeid.

De gevangenisarbeid is in principe verplicht voor alle veroordeelden.

Voor andere categorieën (o.a. personen in voorhechtenis en geïnterneerden) is de arbeid facultatief;

- > dat het aan de gedetineerden toegestaan is sommige voorwerpen en bijkomende voedingsmiddelen op eigen kosten aan te schaffen;
- > dat, bij aankomst in de gevangenis alle voorwerpen in bewaring worden genomen, met uitzondering van strikt persoonlijke voorwerpen zoals trouwring, horloge, bril, enz.

▶ VERKLARINGEN

Arrest

Uitspraak van een hof (hof van beroep, hof van assisen).

Burgerlijke partij

In een strafproces verwijst de uitdrukking burgerlijke partij naar het slachtoffer of zijn rechthebbenden van een misdrijf die tussenkomen om een schadeloosstelling te krijgen.

Openbaar ministerie

Orgaan dat over de toepassing van de strafwet waakt en de belangen van de maatschappij verdedigt.

Dit kan door een verdachte te vervolgen en voor de strafrechter te brengen. Aan het hoofd staat per hof van beroep een procureur-generaal; op het niveau van het arrondissement bevinden zich de procureur des Konings.

Vonnis

Uitspraak van een rechtbank (politierechtbank, correctionele rechtbank).

Ministerie van Justitie

Secretariaat-Generaal

Informatiedienst

Waterloolaan 115

1000 Brussel

Tel: 02/ 542.65.11

<http://www.just.fgov.be>

.be